Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Земле, моя
всеплодющая мати,
Сили, що в твоїй живе
глибині,
Краплю, щоб в бою
сильніше стояти,
Дай і мені…

Іван ФРАНКО

20 (594)
19 травня
2016 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

МРІЯТИ, ЩОБ ПЕРЕМОГТИ

На тлі подій минулого тижня – політичної еквілібристики з ухваленням у парламенті Закону про Генпрокурора й затвердження самого Генпрокурора, нового зливу інформації про панамські офшори, в яких фігурують аж 643 українські політики, чиновники і бізнесмени, безлічі коментарів з приводу безпрецедентного підвищення ціни на газ, що сприймалися суспільством з глухим роздратуванням, були і дві радісні новини. Це – повідомлення з Чехії, що найбільший у світі транспортний літак «Мрія» українського виробництва повезе в далеку Австралію унікальний аґреґат вагою більше 110-ти тонн. А ще – перемога української співачки Джамали кримськотатарської національності на «Євробаченні-2016».

Почувши першу, я, як напевно і багато співвітчизників, бажав, аби небеса надійно тримали нашого велетенського залізного птаха і м'якої йому посадки. А ще просив Господа, аби відвернув будь-який злий умисел якогось таємного феесбешника нашкодити такій добрій справі. Бо, зрозуміло, Росія заздрить і не може сприйняти, що Україна заявила про себе на весь світ, як про сильну науково-технічну потугу.

А вже на «Євробаченні» це було справжнє протистояння, приводом для якого послужила конкурсна пісня Джамали «1944». І хоч у Росії її назви так ніхто не назвав, але високопосадовці навіть у Кремлі стверджували, що це «політична антиросійська провокація». Хоч це насправді – болюча балада про стару травму кримських татар, яка була знову роз'ятрена з захопленням та окупацією Криму. І ці страждання свого народу емоційно передала співачка, ніби поклавши місток між минулим і сьогоденням. Її емоції, біль, переживання добре зрозуміла Європа *(чит. «Чужий біль… болить», 2 стор.)* й проголосувала за представницю України, вивівши її на пісенний Олімп. А там, зрозуміло, місце лише для одного.

Так уже сталося, що нинішній конкурс «Євробачення», зрештою, саме завдяки московським політикам і їхньому несприйняттю балади «1944», і перевів його у пісенно-політичну площину. Але всі ми раділи цій перемозі, як і багато європейців.

Скажімо, у більшості своїх публікацій польські ЗМІ зазначають, що завдяки перемозі Джамали Росія зазнала поразки. «Це є болючою поразкою Росії, яка намагається затерти факт анексії Криму», стверджує «Rzeczpospolita». Інший часопис «Gazeta Wyborcza» пише: «Україна не просто перемогла, але перемогла у вирішальній битві, долаючи Росію. У нинішній Європі таке можливо лише на пісенному конкурсі»…

Але віримо: прийде час і ми подолаємо окупанта й проженемо його зі своєї землі. Без цього, без віри й надії, а ще мрії нам ніяк не жити. Співається ж у пісні:

Без вітру не родить жито,
Без віри вода не шумить.
Без мрії не можна жити,
Не можна нікого любить…

А я скажу: без неї не можна і перемогти. Отож мріймо й вірмо у нашу велику перемогу.

Богдан ВІВЧАР

ІНТЕРВ'Ю З ПРИВОДУ

МОСКОВІЯ – Є МОСКОВІЄЮ, А НЕ РОСІЄЮ

Інтерв'ю з народним депутатом I і II демократичних скликань, Надзвичайним і Повноважним Послом України в Грузії і Республіці Азербайджан, головою Івано-Франківського обласного об'єднання «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степаном ВОЛКОВЕЦЬКИМ.

Б. В.: Пане Степане, в одному зі своїх виступів Ви запропонували обговорити широкою громадськістю питання, як ми, українці, мали б називати Росію. Росією, так як тепер, чи Московією? Як її називав світ до Петра I.

С. В.: Це пов'язано з історичною справедливістю, тим більше, що в Україні йде процес декомунізації та очищення від залишків комуністичного та імперського минулого. Насправді, московська державність народилася і зміцнилася в період Золотої Орди, в межах монголо-татарської держави. І дійсно, світ знав її у ті часи як Московію. І лише в 1721 році російський цар Петро I видав указ своїй дипломатії називати її Росією чи «Государством російським».

Як знаємо, зроблено було це з політичних міркувань, щоб перейняти (на словах, звичайно) славні традиції Київської Русі. Хоч сама Московська держава будувалася і протягом багатьох століть діяла на інших, азійських, принципах. Тому немає жодних об'єктивних історичних підстав називати її Росією.

Б. В.: Чи не видається Вам, що самою назвою Росія Петро I запретендував на Київську спадщину й одночасно висловив претензії і на територію України?

С. В.: Цілком правильно. І вся історія відносин України з Московією-Росією до сьогодні є цьому підтвердженням. І тепер, коли ці відносини набули гострого військово-політичного протистояння, гадаю, прийшов час історичної правди. Нам, українцям, громадянам України, навіть на офіційному рівні варто повернути Росії справжню її назву – Московія. Відповідно росіян називати – московитами. Тим більше, що теперішня Росія Путіна надалі привласнює нашу українську історію і наших великих предків. Наприклад, хрестителя Русі-України Володимира Великого. Їм би, за правом спадковості, побудувати у Москві пам'ятники правителям Золотої Орди, а вони взялися за зведення монумента Київському князю Володимиру.

Б. В.: Пане Степане, як дипломат із багаторічним стажем, говорячи про офіційний рівень, чи могли б Ви обґрунтувати свою пропозицію на основі міжнародної практики?

С. В.: Така практика існує у світі здавна. Кожен народ називає інший народ чи іншу державу так, як вважає за потрібне. Наприклад, Німеччину ми, українці, називаємо Німеччиною, росіяни (московити) – Германією, а самі німці свою державу – Deutschland. Інший приклад, Грузія, де я довший час представляв Україну як посол. Слов'янський світ називає її «Грузія», англомовний – «Georgia» (Джорджія), а самі грузини свою країну називають «Сакартвело». Те саме можна сказати про Чорногорію (Монтенегро)… І таких прикладів багато.

(Чит. 2 стор.)

22 ТРАВНЯ – ДЕНЬ ГЕРОЇВ

У рамках свята в міському парку та на озері влаштують реконструкцію бою бійців УПА з німецькими військами.

Для реконструкції бою до Франківська запросили гостей зі Львова, Луцька та інших міст. Вони 22 травня організованою колоною спільно з учасниками АТО й громадськістю візьмуть участь у Марші слави за маршрутом: вул. Чорновола, Нацгвардії, Коновальця, Сахарова, Мельника, Меморіальний сквер.

У Меморіальному сквері буде відправлено панахиду за загиблими героями, і звідти колона вирушить до парку Шевченка для реконструкції бою. Бій за участю артилерійської та стрілецької зброї, вершників та бронетехніки розпочнеться о 16.00.

А назагал святкування Дня Героїв в Івано-Франківську розпочнеться з конкурсу читців Шевченкової поезії у міському парку.

ЛАУРЕАТИ

ПОСЛІДОВНИКИ СТЕФАНИКА

На батьківщині Василя Стефаника відбулися урочисті заходи у рамках відзначення 145-ої річниці народження письменника світової слави.

Водночас було вручено премію його імені. Лауреатами стали у номінації **«проза (драматургія, переклади)» – Михайло Батіг** за книжку «Сад білих тіней» (вибране: поезія, проза, художня публіцистика).

У номінації **«поезія» – Любомир Михайлів** – за книжки «Сонячні бджоли» (вибрані поезії), «Як маків цвіт» (поеми, поезії, оповідання, етюди, статті), «Йшли батальйони на схід» (поезії).

У номінації **«документальна і науково-критична література (естетика, літературознавство, мистецтвознавство, українознавство, художня публіцистика, критика, мемуаристика)» – Богдан Кіндратюк** – за монографічне дослідження «Дзвонарська культура України».

У номінації **«твори або роботи, які популяризують творчість В. Стефаника і написані письменниками, котрі проживають за межами області» перемогу здобув Роман Горак** зі Львова за книжку «Василь Стефаник» (у двох томах).

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

ТАКІ СУМНІ ДАТИ

У неділю, 15 травня, в Україні відбулося вшанування жертв політичних репресій. У Києві на території Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» вшанували тисячі убієнних тут комуністичним режимом українців.

Участь у пам'ятних заходах взяв Президент, керівництво Уряду й парламенту, духовенство і громадськість. Український інститут національної пам'яті представив фотодокументальну виставку «Биківня – територія пам'яті».

Серед тисяч розстріляних тут і похованих знайшли свій останній спочинок письменники Михайль Семенко, Майк Йогансен, Вероніка Черняхівська, художники Михайло Бойчук, Микола Касперович, академіки Федір Козубовський, Петро Супруненко, митрополит УАПЦ Василь Липківський і сотні тисяч інших жертв сталінського «великого терору» 1937–1938 років. Після покладання вінків і квітів до Міжнародного меморіалу жертвам тоталітаризму 1937–1941 років відбулася панахида, громадський мітинґ-реквієм. Слово про терор, жертви і пам'ять виголосив Президент Петро Порошенко.

Того ж дня на Меморіальному комплексі в Івано-Франківську теж відбулися заходи з ушанування пам'яті жертв політичних репресій. Зазначимо, що прикарпатці вшановують убієнних на Трійцю (Зелені свята), зокрема у Дем'яновому лазі.

Помолитися за упокій душ закатованих, розстріляних, убитих українців, які стали жертвами політичних репресій комуністичного режиму, прийшли представники обласної, міської влади, представники громадських організацій, небайдужі містяни. Учасники вшанування, зокрема, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький, поклали квіти до символічного Хреста жертвам політичних репресій, а священики відслужили поминальний молебень.

* * *

Вчора ж Україна вшановувала жертв депортації кримських татар. Ця трагедія почалася 18 травня 1944 року о 3-ій годині ранку й тривала до початку червня (перша і найбільша хвиля закінчилася 20 травня).

За офіційними даними було депортовано 183 144 тисячі кримських татар; за татарськими джерелами – 228 500, з яких упродовж першого півтора року померло близько 110 тисяч осіб. Практика НКВД була така ж, як депортували українців нашого краю: людям на збори давалося від декількох хвилин до півгодини, з собою дозволялося взяти особисті речі, провізію, посуд і побутовий інвентар.

Переважна частина депортованих була скерована на спецпоселення до Узбекистану, частина – до ҐУЛАҐу, а ще частина – на вугільні шахти Підмосков'я. І лише 1989 року кримським татарам надали право повернутись додому.

Та сталінська тоталітарна машина запрацювала знову після анексії Криму Росією у лютому 2014 року. Кримські татари зазнають масових репресій: численні обшуки в будинках, зникнення і вбивства людей, переслідування, кримінальні справи й тюрми. Близько 20 тис. кримських татар змушені були знову покинути свої домівки і виїхати з Криму.

У Києві, Львові, Херсоні та інших містах відбулися заходи з ушанування жертв репресій кримськотатарського народу, віча і вечори-реквієми, траурні мітинґи, фотовиставки, покази кінофільмів. О 12-ій вся Україна хвилиною мовчання віддала шану жертвам московського геноциду.

АКЦІЇ

ДОРОГАМИ СТРАЖДАНЬ І БОРОТЬБИ

8 травня 2016 року пройшов ІІІ велопробіг «Дорогами пам'яті», присвячений пам'яті жертв тоталітарних окупаційних режимів у Західній Україні. Суть ідеї проведення акції, яка вперше пройшла в травні 2014 року, полягала в тому, щоб з'єднати велопробігом місця масових розстрілів українських патріотів, які боролись проти окупаційних тоталітарних режимів у буремному ХХ столітті.

Її підтримали члени ряду українських громадських патріотичних організацій, зокрема: обласного історико-просвітницького товариства «Меморіал» ім. В. Стуса, обласної організації ГО «Патріот України» і Цивільного корпусу «Азов», клубу «Velostalker». Цьогоріч до організації та проведенняакції активно долучилися органи місцевого самоврядування Тисмениці та райдержадміністрації.

Рішення провести акцію саме 8 травня – в День пам'яті – тому що це сама суть велопробігу; в День матері – тому що серед знищених енкаведистами краян були тисячі жінок-матерів разом з дітьми і навіть вагітних, які матерями не стали. Ми не могли змінити дату і тому, що перепоховання 623 жертв комуністичного терору біля траси Львів–Чернівці відбулося 9 травня 2013 року. Довелося, правда, трохи змінити черговість етапів велопробігу. Почався велопробіг із молитви й запалювання свічок на могилах у Дем'яновому лазі розстріляних енкаведистами українців та двох вояків, що загинули на Донбасі – Тараса Шевченка й Олега Басараба.

Маршрут велопробігу складався з 12 етапів місцями жертовно-героїчної історії нашого краю: від меморіального комплексу «Дем'янів Лаз» вулицями Івано-Франківська до с. Пшеничники, де знайдено останки 623-ох закатованих енкаведистами, із поверненням знову до меморіального цвинтаря в Івано-Франківську.

Учасники велопробігу зібрались біля п'єдесталу з високим символічним хрестом пам'яті. Пам'ятник цей присвячено 269 жертвам комуністичних репресій 1939–1941 рр., останки яких були знайдені під час розкопок, проведених у 1990 році, та 144 січовим стрільцям, останки яких московська комуністична влада прибрала під час так званої «реконструкції» кладовища. В Меморіальному сквері учасники вшанували також новітніх українських героїв: учасника Майдану, бійця Небесної сотні, Героя України, дев'ятнадцятилітнього студента ПНУ ім. В. Стефаника Романа Гурика, а також учасників АТО. Василь Симчич, який отримав поранення 20 лютого 2014 року, поділився спогадами про ті буремні дні. Помолившись на могилах героїв, велопробіг рушив до кінцевої точки маршруту – пам'ятника провідникові української нації Степану Бандері попри будівлю колишньої тюрми ОУ НКВС Станіславської області.

Через ці криваві застінки пройшли десятки тисяч наших краян, які були невигідними комуністичному режиму. Історія споруди починається з травня 1911 року, коли вона була здана в експлуатацію. Будівля була розрахована на 406 осіб. Після приходу Червоної армії у вересні 1939 року в тюрму почали масово кидати українських патріотів. Кількість розстрілів значно зросла з початком радянсько-німецької війни. Начальник тюрми Гриценко в службовій записці писав, що прийшло НКДБ і забрало 1061 особу, які були розстріляні неподалік тюрми. Андрій Тимосишин із Коломийського району, якому вдалось врятуватись з того пекла, розповідав, що в камері сиділо 60 осіб і нар не було. Слідчі НКВС страшно катували людей.

Далі була зупинка біля постаменту засновникові УВО і ОУН, полковникові Євгену Коновальцю. Перед учасниками виступив Сергій Сивачук, Головний провідник ІФ ОО ГО «Патріот України» і керівник ЦК «Азов». Пробіг завершився біля обеліска Степанові Бандері – людині й борцеві, яка стала для нас символом незламності українського духу.

Ціль наша свята і праведна.

Перемога буде за нами!

Михайло ФРЕЇК,
завідувач МК «Дем'янів Лаз»

ІНТЕРВ'Ю З ПРИВОДУ

МОСКОВІЯ – Є МОСКОВІЄЮ, А НЕ РОСІЄЮ

(Початок на 1 стор.)

Б. В.: Яким Ви бачите механізм реалізації цієї ідеї?

С. В.: Гадаю, що це питання варто обговорити широкій громадськості у всіх реґіонах України. До речі, це буде потужним імпульсом для нашого усвідомлення правдивої історії України, пов'язаної з російським «старшим братом». Для початку ми плануємо провести конференцію на цю тему з участю науковців – істориків, політологів Прикарпаття. Це питання могли б розглянути обласні ради, в тому числі й наша, Івано-Франківська. І завершальний етап – винесення та обговорення цієї пропозиції на сесії Верховної Ради України.

Б. В.: Гадаю, що своє слово має сказати й українська історична наука.

С. В.: Безперечно, ця ініціатива мала б і виходити від науковців-істориків. Сподіваюсь, що вони скажуть своє слово. І це слово буде вагомим. Зрештою, за прогнозами багатьох дослідників Росія таки стане Московією, розділившись на багато нових державних утворень. Але це вже їхні проблеми. Наше завдання – повернути історичну справедливість, використавши наше право національної власності й спадковості.

Розмовляв ***Богдан ВІВЧАР***

ПОШАНІВОК

ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ СТАНДАРТ

Що не кажіть, а таки пощастило двом коломиянам побачитися й поручкатися з першою людиною в державі. Це голові Коломийської міськрайонної організації політв'язнів і репресованих Юрієві Рудку та заступникові Коломийської станиці братства ОУН–УПА Іванові Гриналюку, яких запросили до столиці України на відзначення Дня пам'яті та примирення і 71-ої річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

– Нас зустріли в Києві дуже привітно, – розповідає пан Юрій. – Урочистості відбулися в чудовій споруді – Мистецькому арсеналі. Тут, окрім 23 ветеранів ОУН–УПА, були ще ветерани радянської армії, а також воїни АТО. Президент України Петро Порошенко побажав усім бути дужими, вірити в перемогу на війні. Він підійшов до кожного й цокнувся келішком.

Минулого року на таких урочистостях побував голова станиці – колишній сотенний Мирослав Симчич, якому за 90. Коломияни цьогоріч звернули на себе увагу під час обміну головними уборами, які хтось на знак дружби запропонував із присутніх. Іван Гриналюк вирішив зробити сюрприз – подарувати Президентові мазепинку зі своєї голови, але вона виявилась малою. Тоді свою мазепинку дав йому голова Всеукраїнського братства ОУН–УПА Богдан Борович. Підійшла. Порошенко всміхнувся й подякував обидвом за такий несподіваний дарунок.

З'їхались ветерани до столиці у нелегкий час, та поспілкувалися на славу, заспівали кілька повстанських пісень, сфотографувалися на вулиці з киянами, які шанобливо сприйняли гостей.

Поверталися додому бадьорі, з масою вражень. На згадку про зустріч ґарант Конституції України вручив кожному гостинець із сюрпризом «Президентський стандарт».

Василь ГЛІД

НА ТОМУ СТОЮ

ПОМИЛКИ ТРЕБА ВИПРАВЛЯТИ*

«Останні вісті» з Панами розкрили цілий клубок нардепів – власників офшорів. Така обставина несумісна з нардепством. Чи ж можна довіряти виконання обов'язків слуги народу – нардепа – економічним злочинцям, які ошукують державу та виборців?

Якщо Кримінальний кодекс України передбачає санкції за таку «діяльність» із відкриттям судових справ проти офшорнодіїосіб, то Генпрокуратура має негайно почати судочинство проти них, а Верховна Рада – ухвалити закон про несумісність «офшорнодіяння» з посадою нардепа та з иншими державними посадами.

Закон мусить визнати, що якщо офшор записано на дружину, брата, сестру чи инших близьких родичів нардепа або його «найліпших» друзів, такий офшор на ділі є офшором нардепа.

Санкції за таке правопорушення мусять включати конфіскацію майна підсудного, а надто, коли він таїв наявність офшору у своїх деклараціях про прибутки та маєтки.

Якщо ж такого правопорушення у статтях Кримінального кодексу України не передбачено, то обов'язок усіх активних громадян України негайно розпочати потрібні дії для внесення до ККУ відповідних статей.

Країна, в якій найвищі керівні особи обіцяли виборцям вести нещадну боротьбу з корупцією, не може толерувати фактів з «останніх вістей» з Панами. Брак реакції на них з боку держави, яка нібито бореться з корупцією, свідчитиме, що заяви керівних осіб держави про боротьбу з корупцією є ніщо инше, як окозамилювання виборців для здобуття високих державних посад на доленосних виборах. Цей брак заразом свідчитиме про потребу з боку ошуканих меткими «лідерами» виборців негайно взятися до передбачених демократичною практикою імпічментів «лідерів-окозамилювачів», з тим, щоб обрати в чоло держави справжніх борців з корупцією, а не замаскованих корупціонерів.

Позиція керівників держави, ніби «нічого не сталося» зайвий раз відкриває істину, що такі особи здобули високі крісла керівників відвертою брехнею та окозамилюванням, як і збіглий Президент Янукович.

Добро України та її громадян вимагає обрання на чолові пости в державі чесних і гідних осіб.

Будьмо рішучими у виправленні допущених помилок!

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

**Зберігаємо правопис автора.*

ЗУСТРІЧІ

РОЗПОВІДАВ НАРОДНИЙ ГЕРОЙ

Завдяки старанням голови Березівської станиці Братства ОУН–УПА Івана Клим'юка в Музеї визвольних змагань, створеному з його ж ініціативи в Середньо-Березівській середній школі, відбулася зустріч учнів 7-го класу з леґендарним сотенним УПА, командиром Березівської сотні Мирославом Симчичем-Кривоносом та його дружиною Раїсою.

Представляючи дітям 94-літнього мужнього упівця Кривоноса, керівник музею Марія Симчич-Бодруг назвала його Героєм України. І це не була помилка, бо Мирослава Симчича-Кривоноса офіційно висували на це найвище звання. Але влада побоялась його. І тому командира найуспішнішого бою Березівської сотні під присілком Рушір (Косівщина), де три курені УПА вщент розгромили дивізію енкаведистів, називають народним Героєм.

Звертаючись до учнів, він сказав: «Дорогі наші учні, наше майбутнє покоління, наша надія, наша майбутня слава, наша майбутня історія, дякую вам, що ви прийшли на цю зустріч в період Великодніх свят і перед святом Героїв. Радий вітати вас у цьому чудовому музеї наших визвольних змагань, де ви впізнаєте на світлинах ваших дідів і прадідів, ваших родичів, котрі, як і ви, мріяли про щасливі сім'ї, про навчання у рідній школі, про мирне життя і мирну працю. Та не судилося. Вони, як оці вояки з Березівської сотні, як справжні герої, котрі, як і теперішні воїни АТО, не шкодуючи свого молодого життя, пішли виборювати Незалежну Україну, знаючи, що виборюють її як мученики, що виборюють для майбутніх поколінь...»

Гість висловив надію, що молоді дадуть собі раду з найважливішою справою – побудовою справжньої української України. На вас вся надія. Які будете ви, таким буде і майбутнє Українського народу й Української держави.

Розглядаючи світлини своїх друзів і подруг, Кривоніс коментував, як вони воювали, як їм, партизанам, допомагали місцеві патріоти. Про події з бойових повстанських буднів повстанця Лунги він оповів і його внукові – вчителеві військової справи місцевої школи Юрію Симчичу, і колишньому голові виконкому Середньо-Березівської сільської ради Святославу Перцовичу, батько якого добре впізнається на світлині Березівської сотні. Ще довго спілкувались би учні з Кривоносом, але уроків не можна пропускати, хоч, можливо, це був найважливіший урок у їхньому житті.

Микола Зеновій СИМЧИЧ,
с. Середній Березів Косівського р-ну

ТАК ДУМАЮ

ЧУЖИЙ БІЛЬ... БОЛИТЬ

Кажуть, чужий біль не болить. Цьогорічний травень засумнівав мене в цьому.

Мова про подію, важливу чи не важливу, для домогосподарок і меншин, як кажуть, а чи для заяви про себе в світі (бодай і мистецькому) – про «Євробачення».

Минуло дванадцять років і ми повернулись на той самий виток – Україна знов перемогла в пісенному конкурсі. Вперше це було з «Дикими танцями» Руслани, а цьогоріч – із трагедією 1944 року Джамали, та й теперішньою трагедією України.

Якщо не вдаватись в аналіз переможців конкурсу за попередні роки, а просто згадати, що згадається, то можу сказати, що суспільство, яке переглядає конкурс і голосує за виконавців, – трохи змінилось, може, навіть подорослішало. Якогось року перемогли монстри «Лорді» з Фінляндії, ще колись – легковажна мелодійна пісенька Олександра Рибака, виходили на першу позицію представники меншин... Всяко було. Суспільство обирало переможців згідно свого мислення, згідно свого бачення. Європейського бачення. А воно нам відоме – сите й задоволене, дещо навіть розпещене, звикле до комфорту.

Цьогоріч же європейська спільнота перейнялася співчуттям, її діткнув чужий біль. Біль, який повторився через роки, який повторюється час від часу і в житті окремих людей, і в історії цілих народів і націй. Бо ж така природа болю – хочемо чи не хочемо – бути присутнім у житті.

«1944» – конкурсна пісня про трагедію народу, про трагедію родини Джамали. Вона співала щиро. А щирість не може не зачепити. Вона співала і про те, що болить сьогодні не лише її народ у Криму, який зазнає переслідувань, як і колись, а й про біль всього українського народу, який розірвав і розриває серця ось уже скільки часу. Болить, виходить, чужий біль.

І ще одна наостанок думка: дуже цінно, що перемогла така непересічна людина – глибока, з переконаннями, з позицією, з думкою, з глибокою вірою, з міцним корінням, свідома українка, хоч за родом – кримська татарка, патріотка України, гідна людина, сильна й багата духом.

І добре, що українське суспільство теж подорослішало, обравши саме Джамалу на конкурс, саме з такою піснею, хоч у національному відборі було багато цікавих пісень, але дещо плиткіших за суттю. Так, попит породжує пропозицію. Але і суспільство формує запит. А потім подає на поживу іншим. У цьому випадку Європі. Відтак є відгук. І знов запит і пропозиція. І так – по колу. Ми запропонували Європі цінну потраву. А вона відгукнулась. Її заболіло. Отже, ще жива та старенька Європа. Її ще болить. І за нас трохи.

Дарія НАРІВНА

ЮВІЛЕЙНЕ

У СОБОРІ ФРАНКОВОГО СЛОВА

Під такою назвою в рамках Року Великого Каменяра після Великодніх свят в районному Народному домі Тлумача відбувся конкурс учнівської та учительської творчості. Проводився конкурс із метою популяризації творчого доробку та утвердження духовних заповідей Каменяра, підтримки талановитої молоді й творчої праці вчителів, просвітян, керівників студій. Ідея проведення конкурсу належала депутатові обласної ради Миколі Палійчуку, він також фінансував придбання цінних подарунків для переможців.

Співорганізаторами мистецького заходу виступили відділ освіти райдержадміністрації (керівник – Володимир Пеник), районне об'єднання товариства «Просвіта» (голова – Галина Дзьоба).

Упродовж майже двох місяців у 18 загальноосвітніх закладах району, просвітянських осередках та у Тлумацькому коледжі Львівського національного аґрарного університету творчі колективи (а це 196 учасників) готували літературно-музичні композиції за мотивами творів Івана Франка в музичному супроводі творів українських композиторів.

До складу журі увійшли заслужена артистка України Ольга Командовська, режисер-постановник Івано-Франківського обласного академічного музично-драматичного театру ім. І. Франка Орест Пастух, помічник-консультант депутата обласної ради Миколи Палійчука, викладач Інституту мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника Оксана Федорків. Вони відзначили високий виконавський рівень, велику працю й майстерно підготовлені завдання конкурсантами, просвітянами з Делівської, Тлумацької, Олешанської загальноосвітніх шкіл I–III ст., Гринівецької ЗОШ I–II ст., Колінцівського, Грушківського та Бортниківського НВК.

Свої виступи представили також учні й просвітяни з Обертинської, Петрівської, Гостівської, Королівської, Нижнівської ЗОШ I–III ст., Кутищенського, Петрилівського НВК, Обертинського БДЮТ.

Переможцями конкурсу стали – колектив Надорожнянського НВК (керівник – Наталія Михайленко) – за цікаве прочитання і втілення творчого надбання Франка та оригінальний сюжет літературно-музичної композиції. У дарунок переможці отримали ноутбук. Друге і третє місця, а також планшети здобули відповідно учні Тлумацького коледжу (керівник – Ольга Самборська) та Тлумацької гімназії (керівник – Наталія Дворська).

Глядачами конкурсу стали також голови райдержадміністрації Володимир Габурак, райради – Василь Двояк, заступник голови райради Василь Гнатюк, міський голова Тлумача Володимир Корженьовський, працівники відділу освіти, методичного кабінету, просвітяни району.

Володимир Габурак та Василь Двояк, вітаючи переможців і бажаючи конкурсантам, художнім керівникам колективів-учасників творчих успіхів і натхнення, говорили про щирі почуття талановитої молоді, завдяки яким Франкове слово живе і нині.

Конкурс у Тлумачі підтвердив, що у багатогранному творчому надбанні Івана Франка кожен може знайти для себе щось близьке по духу, глибше пізнати знаного Каменяра або ж відкрити нового.

Галина ДЗЬОБА,
голова товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка Тлумацького району

СЛОВО ПРО ТОВАРИША

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ЄВГЕНА

Намалювався образ одного ювілею, в принципі його можна назвати і таким.

Євген Баран став посередині своїх років: між п'ятдесят і шістдесят. Пасує сказати, як любить вживати сам Євген, «дві слові» про ювілянта.

Казати з певним острахом, щоб десь не послизнутись на якомусь невдалому слові або щось недоказати, чого вартує сей чоловік (теж одне з улюблених словотворень Євгена, що характеризує його з цікавого боку). І це ще зайвий раз доводить, що Євген хоче і вміє бути самим собою і не особливо комусь пардинує за ущипливість.

Але це лише невеликий штрих до ще не намальованого портрета письменника, критика, есеїста, літературознавця, доцента Прикарпатського університету, голови Івано-Франківської обласної організації НСПУ, лауреата численних премій (їх десь за десяток). Портрет буде ще значиміший (а таким він і є), якщо домалювати суттєві його риси: чоловік, батько і син. А ще добрий приятель людей, які заслуговують на його приязнь і дуже цінують таку увагу.

Що може сказати більш ніж скромний літератор про критика Євгена Барана?

Лише своє добре слово, за яким поважна опінія добре знаного в Україні й навіть поза її межами, дуже професійного й уважного читача (за визначенням самого Євгена) численних, і дуже численних, книжок з оцінкою їх через поважну літературознавчу обізнаність, уміння канонізувати у творчому процесі письменництво.

Закиди про лаконічність оцінювань і висловлювань, не мають під собою жодних (хоч кожен має право на власну оцінку) підстав для арґументації. Лаконічність є свідченням таланту критика, а головне, бажання не залишити книжку поза увагою читача.

Якби самим лише штрихом сказати, що Євген Баран втретє обраний письменницькою спільнотою області очільником Івано-Франківської організації Національної спілки письменників України, то цього достатньо для характеристики й повноти його образу, який має особливі риси людини діяльної, активної, всюдисущої, майже безвідмовної, уважної і придатної на роль керівника творчими людьми, що само собою завжди було непросто, зважаючи на певну амбіційність і ранимість кожного, хто вважає себе непересічною особистістю.

Євген Баран бере людей своєю самовідданістю, на межі, а іноді й поза межею самопожертви й особливою приязню у взаємостосунках. Стосунки ж вибудовує на компромісах, які допустимі й не переходять за якісь позамежові інтереси чи вигоди.

Сей чоловік не раз забуває про чималий сніп різних обов'язків, якщо йдеться про справу громадську.

Повз нього не промайне жодна презентація нової книжки, літературна акція-подія, пошанування ювілярів, відкриття анотаційно-меморіальної дошки чи виставки художніх творів, де буде Євгенів обов'язковий і кваліфікований спіч, через який, як шило з мішка, протикається ерудиція і вміння дати вартісну оцінку.

Не знаю, чи підраховував Євген усі книжки, які прочитав за своє не таке ще й довге життя. Здається, колись проговорився, що біля десяти тисяч. Гадаю, це применшення. Він читає, як їсть, а пише, як вино п'є і впивається інтелектуальною насолодою. Гадаю, інколи йому те винопиття буває терпкуватим, бо не всяке читання буває аж таким корисним. А написав наш шановний критик десь з-понад тисячу рецензій, передмов до книжок, відгуків на книжки.

Євген добрий (не до всіх, бо людина без ворогів лише життя марнує), іронічний чи самоіронічний, що і рятує його серце від цього не раз прекрасного життя. Він і вимогливий. До людей, але найперше до себе, і це дає йому право говорити правду. А правду в літературі мало хто любить. То вже такий його льос: терпіти за правду, щоб бути справедливим і цим міряти людей і життя. Не боїться помилятися, бо може попросити пробачення, а це риса людей шляхетних.

Євген не лише читач-критик, літературознавець, хоч і цього вистачило б для власної ніші в літературі. Йому підвладні й інші жанри, які також підкорилися його перу. Великий інтерес у читачів викликала книжка Євгенових спогадів «Дев'яності навиворіт». Тут лише невеликий пласт його життя, спілкування з приятелями, людьми, з якими зводила доля, переосмислення подій і фактів власного буття, поступове проникнення у літературні середовища. Книжка «Тиша запитань» вмістила на своїх сторінках Євгенову есеїстику, його працю про письменників і книжки, роздуми про літературу, намагання подати процес творення, до певної міри, історії сучасної літератури, історії, якої, за словами Євгена, нині нема.

Останнім часом Євген зумів позиціонувати себе як автор лаконічної форми, невеликих текстів, текстів із кількох речень, які він сам назвав «брюггенізмами». Окремі з них набирають форми і змісту афоризму. Така література вимагає особливої зібраності й зосередженості думки, вміння лаконічно висловити певну мудрість, із зерняток скласти мозаїку буття людини в світі, не збитися на банальність. Це Євгенові добре вдається. Найкраще з цього склало недавно видану книжку «Недописана книга».

Євген у своєму житті послуговується трьома народними прислів'ями. Наведу їх тут. Перше: «Під лежачий камінь вода не тече». Друге: «Тихіше їдеш – далі будеш». Третє: «На ображених воду возять». Він і дотримується цих мудрих правил. Але не значить, що можливо втиснути його особистість у прокрустове ложе лише цих прислів'їв. Його портрет набагато повніший, виразніший і навіть не вміщається в рамці мого ювілейного тексту.

Євгенове життя є до певної міри подвижництвом. Його авторитет у літературі незаперечний і навіть скромність, яка йому притаманна, не шкодить цьому.

Оксана Забужко висловилася, що в Україні нема професійної критики. Та певно, що нема, бо професія і заняття нею передбачає оплату праці. А де вона нині, ця вся літературна діяльність оплачується? Копійки за важку працю не враховую.

У письменника, а Євген є ним, вільного часу не буває. Поза основною роботою є громадська місія. Є Спілка, яку йому вдалося органічно поєднати зі своїм трибом життя, яку він зумів об'єднати, здружити, не вдаватися до інтриг і не допускаючи їх, а скерувати у правильне творче русло, надавши їй авторитету й ваги. При Євгенові Барану з обласною організацією НСПУ рахуються і поважають. Відтак Євген зумів надати ваги кожному письменникові, а вони, у свою чергу, допомагають йому і собі. Не всі, але ж ідеальне буває лише у Бога.

Тож вітаючи Євгена Барана зі знаковою датою народження – 55 літ – хочу побажати йому жити в згоді з Богом, самим собою, людьми. Бути й далі потрібним Спілці, родині, університету, Україні (до речі, не так давно Євгенові присвоїли звання заслуженого працівника культури України). І нехай помножаться його літа, успіхи, досягнення, розуміння людьми.

Василь БАБІЙ,
член НСПУ, просвітянин

НАШОГО РОДУ

КИРИЛОВИЧІ

(Закінчення. Поч. у № 17–19)

Читачів української літератури приваблював також «Історичний Калєндар-Альманах «Червоної Калини», який побачив світ у видавництві з подачі Зенона Кириловича, в якому популяризувалися твори Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, М. Шашкевича, В. Стефаника та ін. 1924 р. – видавництво репрезентувало також власний переклад Зенона Кириловича драми Ю. Коженьовського «Верховинці» («Гуцули»), перевиданий 1927 р. у Львові.

Видання «Трембіти» популяризувалися в однойменній книгарні, власником якої був Зенон Кирилович.

На обкладинках друкованих у «Трембіті» книжок постійно подавалися їхні каталоги, а також бюлетені книжок з підрадянської України, які розповсюджувало представництво Державного видавництва України на Покутті й Поділлі. Згодом співпраця З. Кириловича з цим представництвом стала однією з причин банкрутства його видавництва і книгарні: галицько-українська спільнота не сприйняла його «радянофільської прихильності», накинула йому ярлик «комуніста» й обходила його видавництво й книгарню. До цього додався один із недоглядів Зенона Кириловича при виданні книжки казок для дітей: окремі з них були атеїстичного змісту.

Зенон Кирилович заліз у борги, що привели його видавництво до банкрутства. Вимушений був продати його і свою книгарню коломийському видавцеві, чоловікові письменниці Марії Колцуняк-Кузьми – Осипу Кузьмі, який у 1921–1939 рр. очолював видавництво «Ока»: воно теж спеціалізувалося на видавництві українських книжок, зокрема, видало три книжкові серії – українські твори патріотичного змісту та дешеві книжки серії «Ряст».

* * *

...У Коломиї виходив часопис, присвячений справам української торгівлі та промислу – «Торгівля і промисел». Заснував його член «Союзу українських купців» П. Кирилович, а відповідальним редактором його працював Зенон Кирилович. Часопис мав стати базою для інформаційного обміну між українськими торговими та промисловими фірмами, експортерами продукції, зарубіжними партнерами. Однак він не задовольнив читачів, тим більше, що конкуренцію йому склав більш солідний і респектабельний теж орган «Союзу українських купців» – «Український купець». Тож часопис «Торгівля і промисел» припинив своє існування. Зенон Кирилович позбувся улюбленої справи видавця і редактора.

З 1935 року він працює бухгалтером в одній із українських фірм. Займається літературною справою. Ще 1933 року в Коломийському видавництві «Народна бібліотека» побачила світ його книжка оповідань для дітей із життя лісових звірів «Бистренький». А у січневому числі коломийського часопису «Голос Покуття» за 1935 рік він висвітлив себе на письменницькій ниві повістю соціального спрямування малого формату під назвою «Зухвалість». Автор твору веде мову про долю галицького селянина Миколку, який задля заробітку подався до Німеччини. Там він, у безвиході, потрапляє на «навчання життя» до «люмпенпролетаріату» у Берліні. Стає не Миколкою, а Мікелем Пфейфендекелем з околиці Гамбурга. Кримінальне середовище робить з нього контрабандиста. Згодом доля усміхнулася йому: він – продавець, а далі – торговий аґент «папіросної фабрики»... Та мріяного заробітку Миколка врешті-решт так і не знайшов...

...Літературна спадщина письменника і публіциста Зенона Кириловича не обмежується згаданими вище публікаціями. Друкувався він під літературним псевдонімом Богдан Григоренко, і його творчий набуток розсипаний по різних галицько-українських часописах 30-их років минулого століття. А те, що не потрапило на шпальти часописів і книжок, що зберігалося в його особистому архіві, пропало місяця лютого 1944 року у день його трагічної загибелі.

* * *

... Лютий 1944 р., Коломия. Німецька окупація. Зенон Кирилович працював бухгалтером в одній із місцевих фірм. Він був свідком знущання поляка-україноненависника над прибиральницею і став на її захист. Озлоблений, мстивий поляк вдався до каїнової «роботи»: він доніс в ґестапо: мовляв, у конторі працює «комуніст». Цього було достатньо для ґестапівців. І 2 лютого 1944 р. Зенона Кириловича заарештували. У катівні йому згадали і про його українське патріотично налаштоване книговидання у довоєнні роки.

Як зазначають історики Коломийщини, 11 лютого 1944 року фашисти розстріляли письменника і публіциста, українського патріота Зенона Зеноновича Кириловича на старому окопищі (єврейському кладовищі). Нині там стадіон школи по вулиці С. Бандери. Згодом перепохований на цвинтарі «Монастирок»: у 1973 році, коли новітні вандали через цвинтар прокладали дорогу Коломия – Шепарівці по кістках похованих, Кириловичі були перепоховані у гробницю Ольги та Івана Одіжинських. Тут, здається, Зенон Кирилович знайшов вічний спокій і непорушну тишу. Хоч, за словами поета Семена Надсона, «...Жахливий тихий сон могили з її непроникливими таємницями».

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Свій день народження відзначає відомий культурно-громадський діяч та активний просвітянин

Микола КАРДАЩУК.

Івано-Франківське міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка щиросердечно вітає Вас – члена Правління зі святом.

Своєю багаторічною плідною працею, діяльною участю у важливих громадсько-політичних заходах, своєю людською щедрістю Ви зробили й робите значний особистий внесок у процеси духовного відродження України. Хай просвітянський дух і надалі, на довгі-предовгі роки, кличе Вас до поступу вперед, до праці за кращу українську долю! В дусі цього тривожного часу живіть у відстоюванні ідей української свободи й людяності.

Хай Ваша праця буде приписом любові до Бога й глибинної пошани до людей. Міцного Вам здоров'я та многих благословенних літ! З роси і води!..

З повагою голова Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка професор Василь БОЙКО, відповідальний секретар Наталія СИНИЦЯ

ГРА У ПРАВО

ТВОЇ БАЖАННЯ І ТВОЇ ПОТРЕБИ

З правовими питаннями ми стикаємося часто. Помилковою є думка, ніби сфера застосування права обмежується покаранням осіб, які порушили закон. Багато хто з учнів дивується, дізнавшись, що наші повсякденні вчинки часто мають правову оцінку. Право, закони супроводжують людину все її життя.

Обласна бібліотека для юнацтва підтримує правоосвітню роботу з молоддю міста. В межах діяльності клубу молодих знавців права «Де-юре» відбуваються цікаві та різноманітні заходи, що заохочують юнацтво до вивчення права та Конституції, застосування цих знань у повсякденному житті. Одна з найефективніших форм роботи з учнями – це гра. Керівник правничого клубу «Де-юре» Людмила Ковальчук провела правову гру-випробування «Твої бажання і твої потреби» для учнів 10 класу обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості.

Поділившись на дві команди, старшокласники перевірили свої знання з питань Міжнародного та українського права, шукаючи відповіді на запитання ведучої у швидких конкурсах і вікторинах. Деякі з завдань передбачали пошук відомих їм життєвих прикладів вирішення тієї чи іншої правової ситуації. Юні правознавці складали біографії відомих правозахисників та зачитували найвідоміші їхні вислови про права людини й важливість дотримання моральності в законі. Одна з команд перемогла й отримала солодкий подарунок, який був по-дружньому розділений серед усіх учасників гри.

В такій формі роботи з молоддю важливим є командний дух і знання кожного з членів команди, можливість проявити себе, вислухати: якщо відповідь не правильна, проаналізувати й разом знайти правильне рішення. Щоб уміло й правильно користуватися своїми правами і добре виконувати свої обов'язки, не порушуючи прав і законних інтересів інших, треба знати закони. Для молодих людей важливим є не детальне вивчення нюансів законодавства, а виховання поваги до букви закону, створення певного морально-психологічного бар'єру щодо вчинення злочину.

Н. К.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ІЗ ГІДНІСТЮ

До цієї книжки повертаєшся знов і знов. Така в неї магія слова, яку витворив відомий видавець, доцент Інституту журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка, голова Київської просвітянської організації, лауреат багатьох премій, поет Василь Клічак.

Судячи з відгуків на презентаціях, його четверту поетичну збірку «Вздовж даро-ваних Божих днів» (2016, ВЦ «Просвіта»), у виданні якої посприяла родина Глаголюків, добре сприймають шанувальники красного слова як у рідному селі Рудники, так і поза його межами, доходячи до Києва.

З особливою увагою творчістю письменника зацікавились студенти Інституту управління природними ресурсами. Його також уважно слухали філологи Коломийського інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, куди запросила заступник директора Галина Волощук. Розповіла про автора вперемеш із віршами, які читали студенти, голова Конґресу української інтеліґенції Коломийщини Ольга Руданець. Спілкувалися також із поетом лауреат Шевченківської премії Михайло Андрусяк, доцент університету, член НСПУ Микола Васильчук, колишній міський голова, просвітянин Ігор Довганюк, директор Коломийського педколеджу Валерій Ковтун, голова літературного товариства Василь Рябий та інші.

– Ліричний герой Василя Клічака – це сучасник, який несе свого хреста, відповідає за долю рідної землі, бореться з ворогами, відстоює красу, – ділиться враженнями голова міськрайонного товариства «Просвіти», завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, доцент Інституту управління природними ресурсами Василь Глаголюк. – Про талановиту книжку висловили думки в періодиці літературознавці Михайло Слабошпицький, Петро Перебийніс, Валерій Гужва, Вячеслав Левицький, Дмитро Дроздовський та Ольга Шаф...

Василь Клічак відповів на запитання, прочитав свої нові поезії, не оминувши актуальної теми:

Де Україна? З версій багатьох
Яка є найправдивіше достоту?
Чи, може, в хлопчиках під Крутами,
Тих двох, що скручені були
колючим дротом?
Чи в тому чоловікові, що враз
Стяг ризикнув на місці відновити:
За це у нього для покори мас
Розпоротий живіт, камінням набитий.
Чи, може, вона в дівчинці отій,
В однолітку отім моєї доні,
Що з ворогом веде затятий бій.
І хто кого тримає на припоні:
Росія – бранку чи її дівча?
А Україна мовчечки голосить,
Що те дитя із гідністю в очах
Стоїть. Сміється. Й помочі не просить.

Василь ГЛІД

ПОЧАТКІВЦІ

БЕЗКОНТАКТНИЙ КОНТАКТ

Так називається збірка віршів працівника Коломийської міськради Олександра Яворського, презентація якої відбулась у Музеї історії Коломиї.

Відкрив зустріч із автором першої поетичної книжки директор музею Михайло Арсак, який розповів про обнадійливого літератора-початківця, якого підтримав вступним словом у книжці відомий поет, член Національної спілки письменників України, куратор молодіжної літстудії імені Тараса Мельничука Василь Рябий. Він сказав, що це позитивна ознака, коли чиновники стають шанувальниками красного слова, побажав молодому поетові творчих успіхів.

Пише Олександр у модерному стилі про те, що його хвилює. Збірка складається з трьох розділів «Здатний літати», «Лиш тільки ми», «Ох і Ах». Його вірші торкаються різних напрямків людського буття. Їх слухали у виконанні самого автора його колеґи з ратуші, дружина, мама і доня, яка вивчила напам'ять і прочитала присвяченого їй вірша.

Було чудово: в залі звучала лірика, а надворі чарувала білосніжним цвітом тепла весна!

Михайло СЛОБОДЯН,
член НСЖУ, просвітянин

СПРОБУЙТЕ

12 СПОСОБІВ ОТРИМАТИ ВСЕ, ЧОГО ЗАБАЖАЄТЕ

Це не просто слова! Задумайтесь...

1. У житті процвітають ті, хто не боїться мріяти про щось велике і потім ризикувати заради втілення своїх бажань.

2. Коли ти вже готовий здатися, ти ближче до мети, ніж гадаєш.

3. Навіщо відкладати свою велич на потім? Навіщо чекати кращого часу для втілення мрій і прекрасних можливостей, які відкриває перед нами життя? Чому б не зробити перший крок уже сьогодні?

4. Все, про що ви думаєте, втілюється.

5. Йди до своєї мрії, і всесвіт відкриє тобі двері там, де були тільки стіни...

6. Мине років двадцять, і ти більше шкодуватимеш про те, чого не зробив, ніж про те, що зробив не так. Напни вітрила й пливи геть із безпечної гавані. Лови попутний вітер. Досліджуй. Мрій. Роби відкриття.

7. Набагато краще згоріти в польоті і впасти вниз, переслідуючи високу мету, ніж провести найкращі дні свого життя перед телевізором десь на загумінку життя (це актуально для 95 відсотків населення).

8. Все, що існує на світі, колись було просто мрією...

9. Той, хто робить, очікує успіху. Той, хто «пробує», очікує, що йому щось завадить.

10. Бери і роби. Не знаєш що робити – роби крок вперед.

11. Наявність мети важливіша від наявності можливостей.

12. Сміливі та яскраво намальовані мрії збуваються мінімум на 110 відсотків. Ви завжди на виході ваших мрій отримаєте +10 відсотків у вигляді додаткових бонусів від життя.

СВЯТІ

ЇХ ПОЛЮБИВ НАРОД

Святими проголошено українців Бориса і Гліба. Князь Володимир Великий мав 12 синів. Між ними розділив державу, та почалися братовбивчі війни. Бориса і Гліба вбиває Святополк. Приклад святих Бориса і Гліба свідчить, що справжня християнська любов і миролюбність – це великі чесноти в особистому, сімейному та суспільному житті. Борис і Гліб віддали своє життя, щоб не продовжувалась братовбивча війна. Їхня благородна чесність сяє нам дороговказом крізь віки. Обидва князі були для своїх підвладних не так володарі, як батьки-опікуни, милосердні для вбогих, калік, удовиць, сиріт. Тому народ їх любив.

Подав ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,***
просвітянин

УСМІХНІТЬСЯ

Білявка в магазині техніки:

– Скажіть, а чим відрізняються ці два телефони?

Продавець:

– Ці два телефони відрізняються тим, що один із них – плеєр, а другий – фотоапарат.

НЕЗАБУТНІ

ЖИТТЯ, «ПРОДОВЖЕНЕ» НА РІК

Минув рік як у Кривому Розі помер відомий краєзнавець, педагог, громадський діяч, уродженець Галицького району Михайло Кедик. Тривалий час після його смерті дружина Валентина Миколаївна не повідомляла земляків про цей сумний факт. Як вона сама зізналася у телефонній розмові, думала «продовжити життя» свого чоловіка ще на якийсь невизначений період. Але факт залишався фактом. Вона хотіла, щоб усі, з ким вона зідзвонювалась, а це Мар'ян Грінер, Тарас Ткачук, Іван Драбчук та інші, про цю важку для неї втрату дізналися якомога пізніше. Так і сталося. Тому сьогодні, в річницю відходу Михайла Кедика у засвіти, хочемо пригадати читачам часопису про цю неординарну особистість нашого недалекого минулого.

Він народився 10 листопада 1929 року в с. Кремидів у селянській сім'ї Степана та Варвари (дівоче прізвище Король) Кедиків. Рано втратив батька, тому, як сам зізнавався, «найбільше довелося набідитись моїй матері». Однак вона дбала, щоб син здобув освіту. В домі було багато книжок, які малий Михайлик, переважно взимку на печі, читав-перечитував. Пізніше він вчився у Делієві, а десятирічку закінчував у Єзуполі. Після школи вступив у Станіславський учительський інститут, який закінчив 1951 року з відзнакою. Згодом у 1959 році заочно закінчив філологічний факультет педагогічного інституту.

Працював учителем у Кремидові, Кінчаках та на Луганщині в містечку з тепер досить відомою для нас назвою Айдар. Там познайомився зі своєю майбутньою дружиною Валентиною Золкіною, яка також була вчителькою і йшла по життю спільно з чоловіком багато років. Працюючи у школі, став Відмінником народної освіти. У с. Голови на Верховинщині організував шкільний музей Івана Франка.

Коли Михайло Кедик вийшов на пенсію, виникла потреба викласти свої думки на папір. Подавав статті до «Галицького слова», де його завше підтримував і розумів Володимир Дідух. «Писалося тоді легко й натхненно. Мені здавалося, що все, що пишу, хтось диктує, а я тільки записую. Роки співпраці з редакцією – одні з найкращих у моєму житті», – згадував М. Кедик.

Від малих жанрів публіцистичних статей, а їх було більше двохсот, автор перейшов до більш вагомих та об'ємніших. Адже згодом вийшли друком дві його книжки: «Нашого цвіту – по всьому світу» (2000) і «Таїна забутого неба предків» (2001).

Було у Михайла Кедика ще одне захоплення – археологія. Він був тим чоловіком, який у прямому розумінні відомого біблійного вислову – збирав каміння. Напевно що він почувався відповідальним за той час, який йому судилось прожити. Він не тільки шукав давні артефакти на полях і городах, але й класифікував їх і навіть влаштовував спільно з Миколою Кардащуком виставки у рідному селі, в Галичі та в Івано-Франківську. Свою велику колекцію він у 2008 році передав у Національний заповідник «Давній Галич». Як і, до речі, власну бібліотеку (майже 200 примірників книжок), котрі зараз зберігаються у заповідницькій книгозбірні.

Як людина Михайло Кедик був добрим, інтеліґентним, толерантним. З ним було цікаво спілкуватися, як із творчою особистістю. Він умів порадити й підтримати, мав своє філософське осмислення життя. Ніколи не думав про матеріальні блага, а сповідував передусім моральні цінності. Таким він і залишиться у нашій пам'яті. Адже те, чим він жив, «він робив не для себе, а для загалу, для дітей і внуків, для теперішнього і прийдешнього», – писав про нього свого часу С. Сачовський.

Так склалося життя, що два сини, які здобули вищу освіту у Львівській політехніці, з роками осіли у Кривому Розі. Туди вони забрали з Кремидова двох своїх стареньких батьків. Але життя у російськомовному середовищі для Михайла Кедика, великого галицько-українського патріота, було непростим. «Це так, як старе дерево пересадити, – говорила мені пані Валентина. – Він старався, бадьорився, але так і не зміг прижитися на новому місці».

Гортаючи написані М. Кедиком книжки, ловлю себе на думці, що ми ще не до кінця осягнули написаного у них. Напевно, нас дійсно тримає на цій землі небо. До речі, у своїх творах він називає його «гал». Його бачили над собою наші далекі предки, до нього зводитимуть свій погляд і нащадки. Адже воно і є тим безмежним світом, який з'єднує воєдино минуле, сучасне і майбутнє. І нині десь здалека, з того безмежного простору світить нам зірка нашого краянина Михайла Кедика.

Іван ДРАБЧУК